

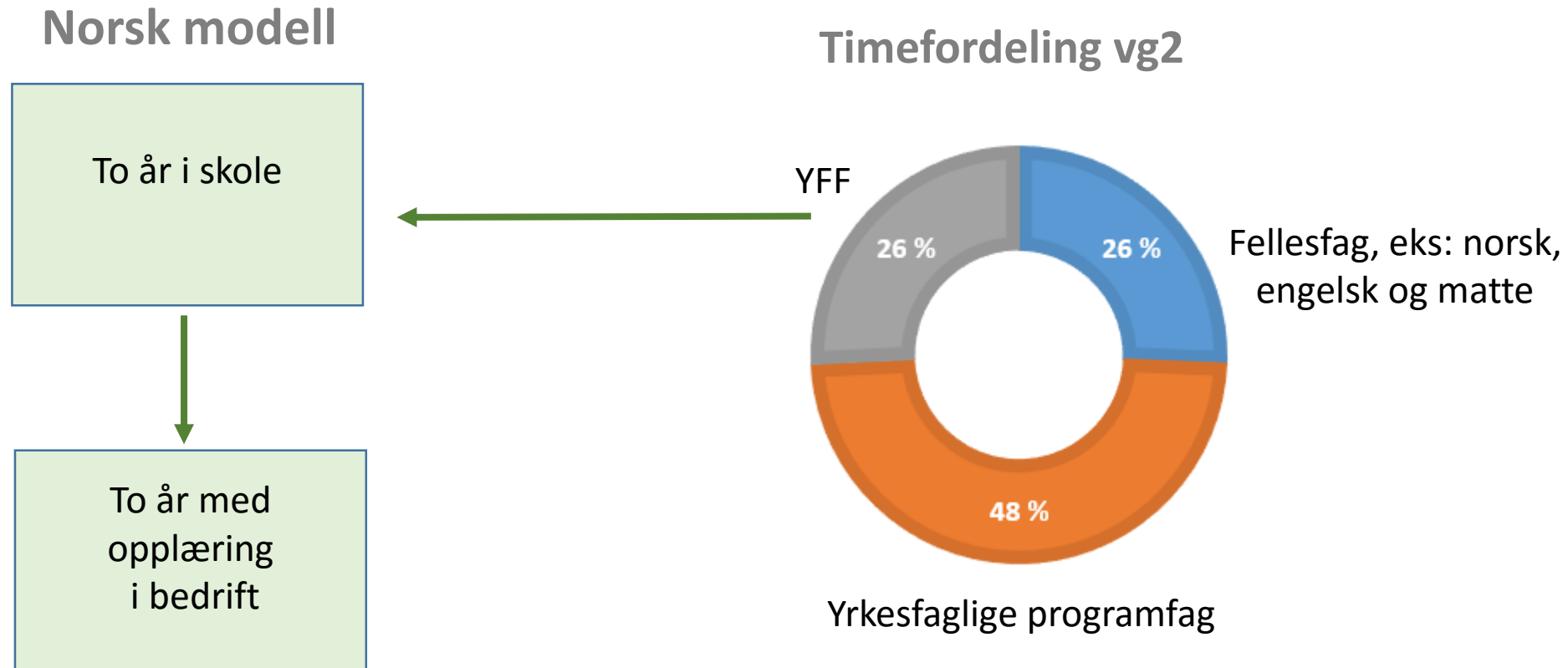
Samarbeid skole og arbeidsliv

Hvordan kan opplæring av elever i praksis bidra til utvikling i bedriftene?

En undersøkelse som tar bedriftenes perspektiv

Hva er YFF (yrkesfaglig fordypning) §

Bakgrunn

- Det er lite forskning knyttet til bedriftenes erfaringer med å ha elever i praksis i YFF
- Få frem bedriftenes stemme
- Se hvordan elevene påvirker bedriften

Tidligere forskning

Fafo – notat, Dæhlen og Hagen (2010)

Eleven og bedriften er for lite forberedt

Dahlback m.fl (2011).

Mange elever får ikke velge fag eller konkret innhold i sin fordypning

Fafo – rapport, Nyen, T. & Tønder, A. K. (2012)

Samarbeidet mellom skole og arbeidsliv var for det meste basert på enkeltpersoners kontakter og nettverk

Hiim, H. (2013, 2015)

En stor del av elevene i yrkesutdanningen får ikke praksis i bedrift

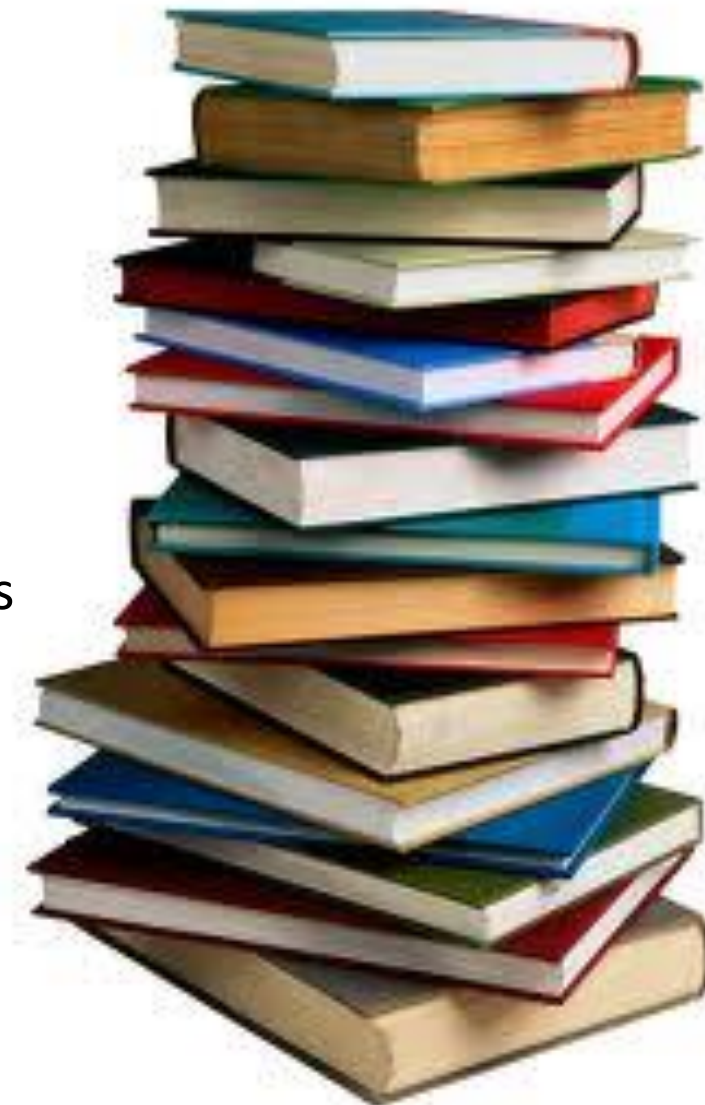
Det er et betydelig forbedringspotensial når det gjelder samarbeid skole og arbeidsliv

Det er mangel på etablert samarbeid mellom skole og arbeidsliv

Den enkelte læreres ansvar å gjennomføre YFF, og læreren ha lite støtte fra ledelse og skoleeier

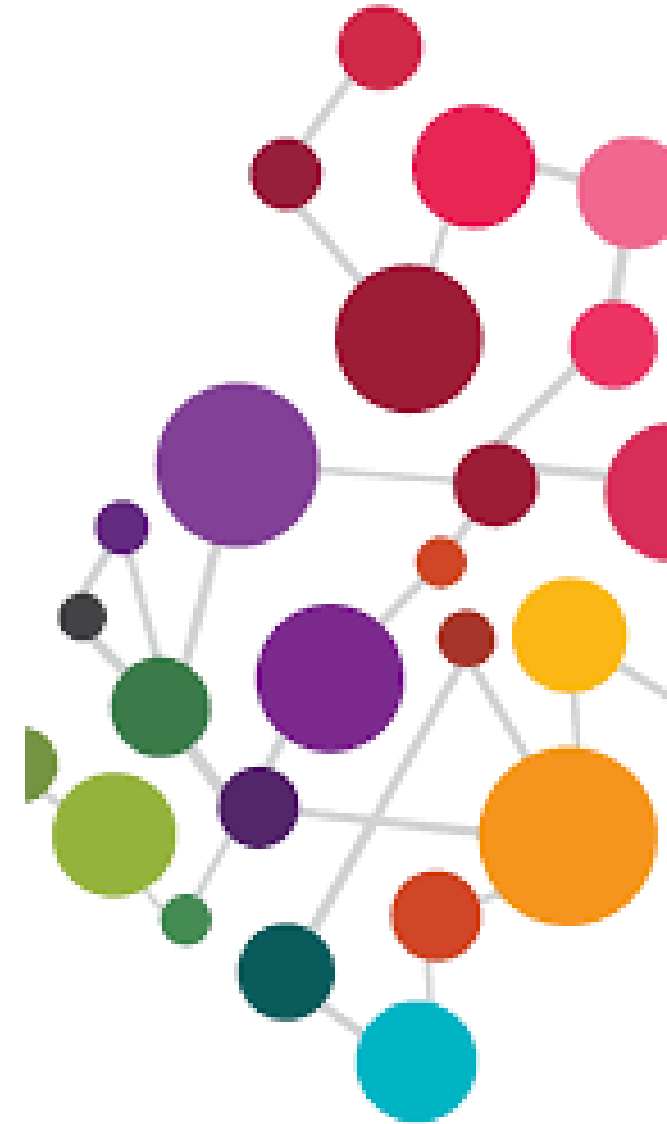
Teoretisk forankring

- Billett (2008) sier at læring på arbeidsplassen er noe som vil komme både individene og arbeidsplassen til gode.
- Ellstrøm (2012) har to modeller han bruker for å beskrive læring i organisasjoner: Tilpasningsorientert og utviklingsorientert.
- Senge (1999) sier at en organisasjon ikke kan lære å utvikle seg hvis de ansatte ikke bidrar med engasjement og entusiasme
- Lave og Wenger (2009) om praksisfellesskap
- Schön (1995) om å vite hva som skal til, men ikke alltid hvorfor

Metode

- Kvalitativ metode
- Semistrukturert intervju
- Bedriftene i fra nettverket til to skoler og fylker
- Bransjer med forskjellige læretradisjoner
- Salgsfaget, bilfaget og industrimekanikerfaget
- 4 Private bedrifter; daglige ledere og instruktører

Forskningsspørsmål:

- Hva er grunnen til at bedriften/dere tar imot elever i YFF?
- Hvordan tilrettelegges praksisen for elevene?
- Hva synes dere at dere får igjen for å ta imot elever i YFF?

Foreløpige funn:

Hvordan kan opplæring av elever i praksis bidra til utvikling i bedriftene?

- Rekruttering
- Økonomi og arbeidskraft

- Bransjens utvikling

«Og vi har behov, jeg ser veldig at vi henger litt tilbake i forhold til teknologien da fordi vi er stort sett voksne mennesker fra 40 år og oppover og vi må ha yngre mennesker in i vårt yrke for å henge med teknologisk.»

- **Arbeidsmiljø**

«Det blir på en måte nesten som en ulvflokk, du blir tatt opp i flokken og da tar de vare på deg.»

«du river av deg håret ene dagen og så limer du det på igjen den neste dagen...»

«Og det å få inn litt nye mennesker det gjør jo at vi får litt nytt å prate om og du får et nytt blod og liv i de som er her da.»

- **Ansattes utvikling**

«Vi må gå gjennom produkter vi må gå gjennom ting som er på en måte litt automatisert, men som vi må tenke igjennom på en ny måte.»

«Sånn personlig mister vi, du lærer ikke opp noen, du bare møter opp på jobb og gjøre det du skal og så reiser du hjem.»

Læring på arbeidsplassen

«Også er det det også at vi får jo så veldig fin input rett fra skole da så som er fersk. Vi får jo ny lærdom vi å!»

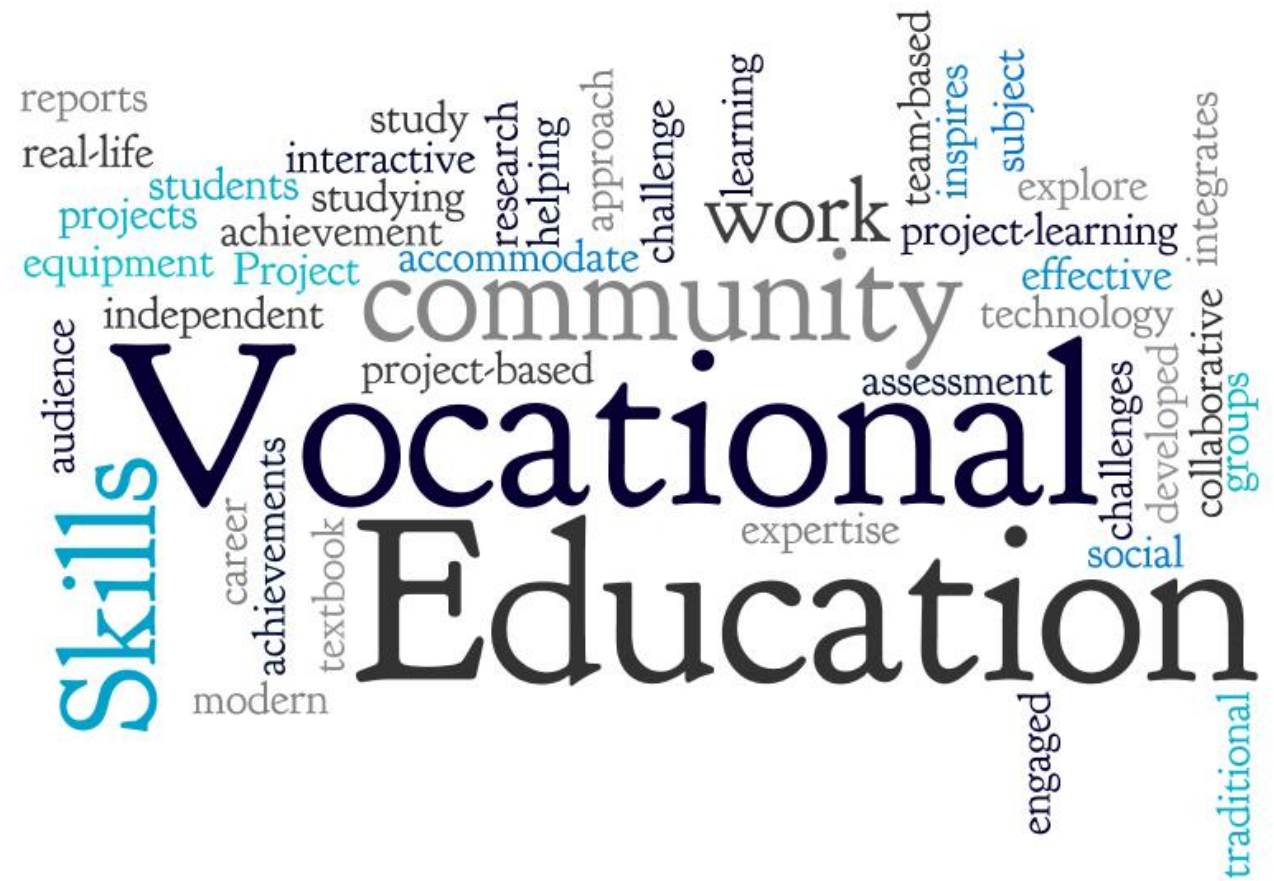
«Vi må jo skjerpe oss, vi må veilede og vi må liksom huske ting, vi må gjøre ting på korrekt måte. Så det er helt klart opplærende for oss!»

Bedriftene synes det er viktig å ta i mot elever i YFF. Elevene er en ressurs og bidrar til læring på arbeidsplassen.

Veien videre Yrkesutdanningen i fremtiden

- Synliggjøre elevenes bidrag
- Instruktørrollen
- Bedriftenes stemme

Litteraturliste

- Dahlback, Jorunn;Hansen, Kari-Mette;Sund, Grete Haaland;Sylte, Ann Lisa (2011). Yrkesdidaktisk kunnskapsutvikling og implementering av nye læreplaner (KIP). Veien til yrkesrelevant opplæring fra første dag i Vg1. Høgskolen i Akershus.
- Dæhlen, M. & Hagen, A. (2010). Prosjekt til fordypning - mellom skole og arbeidsliv : Delrapport 2 (Bind 2010:23)
- Nyen, T. & Tønder, A. K. (2012). Fleksibilitet eller faglighet? : en studie av innføringen av faget prosjekt til fordypning i Kunnskapsløftet (Bind 2012:47)
- Ellstrøm, P. (2012) *Læring i spændingsfeltet mellem produktionens og udviklingens logik*. I: K. Illeris (Ed.) 49 tekster om læring.
- Hiim, H. (2013) *Praksisbasert yrkesutdanning: hvordan utvikle relevant yrkesutdanning for elever og arbeidsliv?* Gyldendal akademisk, Oslo
- Lave, J. og Wenger, E. (1991). *Situated learning*. Cambridge University press
- Nyen, T. & Tønder, A. K. (2012). Fleksibilitet eller faglighet? : en studie av innføringen av faget prosjekt til fordypning i Kunnskapsløftet (Bind 2012:47)
- Schön, D. (1995) Knowing-in-Action: The new scholarship requires a new epistemology. Change, November to December 2734.